

Regionale modelaanpak veilig fietsen

10 acties

Regionale modelaanpak veilig fietsen

10 acties

Aanleiding

De Modelaanpak Veilig Fietsen komt voort uit een afspraak tussen het ministerie van Infrastructuur en Milieu en de VNG om de aandacht voor verkeersveiligheid van fietsers te vergroten. Gemeenten is gevraagd om zelf aan de slag te gaan met een lokale invulling van deze modelaanpak. Eind 2013 spraken de gemeenten in de regio West-Brabant af om samen te gaan werken aan een regionale modelaanpak veilig fietsen.

Resultaat

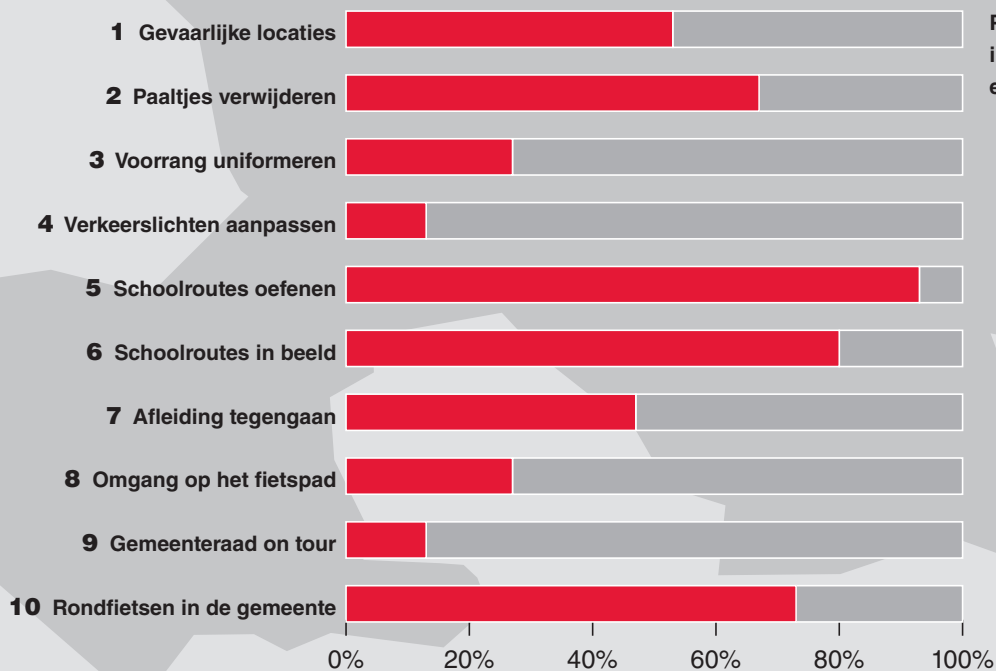
In een aantal werksessies is gewerkt aan concrete acties. Gemeenten hebben medio 2014 aangegeven op welke acties ze willen inzetten. Bij de acties is onderscheid gemaakt naar drie actielijnen:

- gevaarlijke locaties (actie 1)
- enkelvoudige ongevallen (actie 2)
- quick wins (actie 3 t/m 10)

Jaarlijks zal bij het opstellen van het regionaal uitvoeringsprogramma ook in beeld worden gebracht welke van de acties door de gemeenten zijn uitgevoerd.

Voor veel van deze acties kan subsidie worden aangevraagd bij het jaarlijkse uitvoeringsprogramma. Voor infrastructurele maatregelen is de subsidie maximaal 50% en voor mensgerichte maatregelen maximaal 80%.

Percentage van de gemeenten in de regio West-Brabant dat een actie gaat uitvoeren

GEVAARLIJKE locaties

53% van alle gemeenten pakt
gevaarlijke locaties aan.

53%

Pak gevaarlijke locaties in de gemeente aan.

In een aantal gemeenten in de regio zijn locaties waar relatief veel ongevallen met fietsers zijn geregistreerd. Er zijn kruispunten waar bij elk ongeval een fietser betrokken is. Met de betreffende gemeenten is gekeken op welk van deze locaties al maatregelen zijn gepland en waar nog nadere analyse nodig is. Daaruit blijkt dat er al veel gebeurt, maar dat er ook nog locaties zijn waar nog geen oplossing is bedacht of waar het geld voor de uitvoering ontbreekt.

De komende jaren houden we de ontwikkeling van het aantal gevaarlijke locaties voor fietsers in de gaten. De gevonden en succesvolle oplossingen worden uitgewisseld.

TIP!

Soms zijn er te weinig ongevallen geregistreerd om een goede analyse te doen. Zet dan een tijdje een videocamera neer om de situatie op te nemen en te analyseren. Een aantal gemeenten hebben daar al ervaring mee.

TIP!

Oplossingen zitten niet altijd in de aanpassing van de infrastructuur. Gebeuren alle ongevallen met jonge fietsers in de middagspits? Misschien kan de schoolroute dan extra aandacht krijgen.

fietsongevallen.oververkeer.nl

Kruispunten en wegvakken met 3 of meer fietsongevallen in de periode 2008-2012

Locatie	Gemeente	Fietsongevallen 2008-2012	Maatregelen
Waterviolier – Westerhagelaan	Breda	2 letsel, 1 ums	extra markering en bebording aangebracht, okt. 2012
Crogtelijk - Terheijdenseweg	Breda	1 dodelijk, 3 letsel, 0 ums	groene golf ingevoerd december 2009 (minder roodlichtnegatie)
Kruispunt Doornboslaan - Lelystraat	Breda	0 dodelijk, 3 letsel, 0 ums	aanpassing herkenbaarheid en zichtbaarheid gepland in 2014
Kapitelweg - Nieuwe Kadijk	Breda	0 dodelijk, 1 letsel, 2 ums	aangepast in 2014 (extra opstelvakken, kortere cyclustijden)
Academiesingel - Belcrumweg	Breda	0 dodelijk, 4 letsel, 1 ums	verkeerslichtenregeling geoptimaliseerd, reconstructie gepland i.k.v. spoorzone 2012/13

Locatie	Gemeente	Fietsongevallen 2008-2012	Maatregelen
● Sophiastraat - Mauritsstraat	Breda	0 dodelijk, 2 letsel, 1 ums	intensiteit neemt in 2015 af door afsluiting Sophiastraat, extra verlichting geplaatst
● Fellenoordstraat - Haagdijk	Breda	0 dodelijk, 1 letsel, 2 ums	moet nog worden geanalyseerd
● Dr. Struykenstraat - Dr. Struykenplein - Verbeetenstraat	Breda	0 dodelijk, 3 letsel, 0 ums	gereconstrueerd in 2012
● Dreef - Mastbosstraat - Heuvelplein	Breda	0 dodelijk, 2 letsel, 1 ums	aangepast in 2014
● Baronielaan - Cartier van Disselstraat	Breda	1 dodelijk, 0 letsel, 2 ums	snelheid van 50 naar 30 km/u in 2011
● Zoomdam - Burg. Stulemeijerlaan - Zuidzijde Zoom	Bergen op Zoom	0 dodelijk, 4 letsel, 1 ums	verkeersgedrag in onderzoek in 2012, aanpassing gepland in 2014/15
● Erasmuslaan - Jacob Obrechtlaan	Bergen op Zoom	0 dodelijk, 4 letsel, 3 ums	reconstructie gepland in 2017
● Rooseveltlaan - Sterrelaan	Bergen op Zoom	1 dodelijk, 1 letsel, 2 ums	VRI wordt vervangen in 2015
● Klein Molenbeekseweg - Huijbergesebaan	Bergen op Zoom	0 dodelijk, 2 letsel, 1 ums	gereconstrueerd, fietspad uitbuigen en uitvoegstroken weg
● Groot Molenbeekseweg - Huijbergesebaan	Bergen op Zoom	0 dodelijk, 3 letsel, 0 ums	aanvullende maatregelen in 2013 (RWS) gerealiseerd
● Concordialaan -/-Plantijnlaan	Etten-Leur	0 dodelijk, 2 letsel, 1 ums	inritconstructie aangelegd in 2013

● Kralen: Bolbaan - Holstraat	Halderberge	0 dodelijk, 2 letsel, 1 ums	verbreding fietspad gepland in 2015
● Middachten - Putterstraat - Weerdestein	Oosterhout	0 dodelijk, 0 letsel, 3 ums	gereconstrueerd in 2012
● Strijenstraat - Hoofseweg	Oosterhout	0 dodelijk, 3 letsel, 2 ums	fietspaden om rotonde aangepast in 2012
● Ridderstraat - Abdis van Thornstraat	Oosterhout	0 dodelijk, 3 letsel, 3 ums	analyse gepland
● Beneluxweg - Europaweg	Oosterhout	0 dodelijk, 1 letsel, 2 ums	gereconstrueerd in 2010 i.k.v. Quick Win A27, nadere analyse gepland
● Dunantstraat - Boulevard - Van Beethovenlaan	Roosendaal	0 dodelijk, 4 letsel, 3 ums	onderzoek in het kader van actualisatie GVVP
● Jacobus Vosstraat - Kade	Roosendaal	0 dodelijk, 0 letsel, 4 ums	onderzoek in het kader van actualisatie GVVP
● Strausslaan - Burg. Schneiderlaan	Roosendaal	0 dodelijk, 5 letsel, 2 ums	onderzoek in het kader van actualisatie GVVP
● Burg. Schneiderlaan - Pres. Kennedylaan	Roosendaal	0 dodelijk, 3 letsel, 0 ums	onderzoek in het kader van actualisatie GVVP

● aangepast

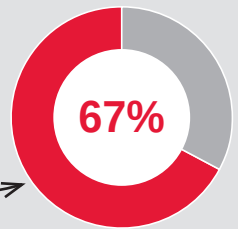
● onderzoek of aanpassing gepland

2

paaltjes

verwijderen

67% van alle gemeenten gaat aan de slag met het verwijderen van paaltjes.

Verwijder overbodige paaltjes en wegversmallingen op fietspaden.

Fietspaaltjes zijn landelijk verantwoordelijk voor enkele honderden fietsongevallen per jaar, vaak met ernstige afloop. Deze ongevallen komen meestal niet in de ongevallenstatistieken terecht. Vaak zijn paaltjes geplaatst om overlast van auto's op het fietspad te voorkomen. Door de kans op ongevallen is het middel soms erger dan de kwaal.

In verschillende gemeenten zijn met succes overbodige paaltjes verwijderd. Ook andere gemeenten zijn bereid om het aantal fietspaaltjes te verminderen.

TIP!

In nummer 35 van het tijdschrift **fietsverkeer** (te downloaden op www.fietsberaad.nl) is een uitgebreid dossier over fietspaaltjes opgenomen.

TIP!

Als in de winter paaltjes moeten worden verwijderd voor het strooien van de fietspaden, plaats deze dan na de winter niet automatisch terug. Als er geen klachten komen, zijn de paaltjes niet nodig. Mocht er toch een paaltje nodig zijn, overweeg dan een flexibele paal.

Dossier Fietspalen

Fietspaaltjes zijn verantwoordelijk voor enkele honderden fietsongevallen per jaar, vaak met ernstige afloop. Daarom zijn ze een belangrijk speerpunt voor CROW. Fietsberaad. Met als voorlopig resultaat dat in tientallen gemeenten vele honderden overbodige paaltjes het veld ruimen. En waar wel fietspalen nodig zijn, weten we dankzij nieuw onderzoek hoe de locaties veiliger zijn in te richten.

Op basis van de onderzoeksvragen uit 2013 is een uitgebreid dossier opgesteld. Het dossier is te downloaden op www.fietsberaad.nl. Het dossier is te downloaden op www.fietsberaad.nl. Het dossier is te downloaden op www.fietsberaad.nl.

De onderzochten van de gemeenten hebben een aantal aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in het dossier. Het dossier is te downloaden op www.fietsberaad.nl.

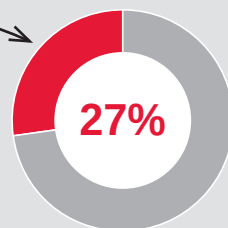
Een uitgebreid verslag van de onderzoeken is te vinden in Fietsberaad publicatie 27: Evaluatie aanbevelingen paal op fietspaden.

A flowchart titled 'Dossier Fietspalen' that provides a systematic approach to evaluating and removing unnecessary poles. It starts with a decision point: '1. Is er overbodige paaltjes op het fietspad?' (Are there unnecessary poles on the cycle path?). If 'ja' (yes), it leads to '2. Kan het paaltje ook weggehaald worden zonder schade?' (Can the pole be removed without damage?). If 'ja', it leads to '3. Heeft de bestaande situatie voldoende ruimte?' (Does the current situation have enough space?). If 'ja', it leads to '4. Is er geen goede reden om de paaltjes te behouden?' (Is there no good reason to keep the poles?). If 'ja', it leads to '5. Is het paaltje nodig?' (Is the pole necessary?). If 'ja', it leads to '6. Zorgvuldige plaatsing van paaltjes' (Careful placement of poles). If 'nee' (no) at any point, it leads to '7. Paaltjes verwijderen' (Remove poles).

3 Voorrang

uniform regelen

27% van alle gemeenten wil gaan kijken of de voorrangsregels kloppen.

Regel de voorrang overal in de gemeente hetzelfde.

Het is een bekend beeld in veel gemeenten. Er wordt iets aangelegd en na een paar jaar zijn er klachten. De situatie wordt aangepast en na een paar jaar wordt er weer iets veranderd.

Al die veranderingen na elkaar kunnen er toe leiden dat de situatie niet meer is aangelegd conform de wettelijke bepalingen. Is het rode fietspad wel doorgetrokken over de weg als de fietser voorrang heeft? Is het wel nodig om een voorrangsbord bij een uitrit te plaatsen, of is de inrichting dan gewoon niet duidelijk?

De gemeente Geertruidenberg heeft locaties waar de inrichting niet klopt in beeld gebracht.

TIP!

Als de kosten van een maatregel laag zijn is er soms geen subsidie mogelijk. Het combineren van een aantal maatregelen op verschillende plaatsen vergroot dan de kans op subsidie.

4 verkeerslichten

aanpassen

13% van alle gemeenten gaat bekijken welke verkeerslichten aangepast kunnen worden.

13%

Plaats een aftelinstallatie of een regensensor bij verkeerslichten.

Fietsers die lang moeten wachten bij een verkeerslicht hebben eerder de neiging om door rood te fietsen, met alle risico's van dien. Er zijn verschillende manieren om daar wat aan te doen.

Het begint met een goede afstelling van de verkeerslichten met voldoende tijd (liefst meerdere keren per cyclus) voor de fiets. Een regensensor kan helpen om de fietser als het regent wat eerder groen te geven. En ook een aftelinstallatie die laat zien hoe lang er nog moet worden gewacht, kan helpen. Laat je daarover wel goed adviseren omdat de ervaringen wisselend zijn.

TIP:

Als je met dit onderwerp aan de slag wilt, is het handig om even een rondje te maken langs verschillende gemeenten in de regio (of daarbuiten). Je hoeft het wiel niet opnieuw uit te vinden.

Regensensoren en aftelinstallaties kunnen het comfort voor de fietser verhogen.

Een goede afstelling van de verkeerslichten is een eerste vereiste.

5. schoolroutes oefenen

93% van alle gemeenten is van plan
het oefenen van schoolroutes onder de
aandacht te brengen.

93%

Laat kinderen vaker de schoolroutes oefenen.

Als kinderen voor het eerst naar de middelbare school gaan moeten ze vaak, zeker in het landelijk gebied, grotere afstanden afleggen. De route is onbekend en de snelheidsverschillen zijn groter. In groep 8 wordt vaak wel aandacht besteed aan de schoolroute, maar de ervaring leert dat oefenen in de praktijk erg belangrijk is. En dat is meer dan een keer op de fiets naar de open dag of in de laatste schoolvakantie een keer oefenen.

TIP!

Vraag bij een BVL-overleg eens
na hoe men aandacht besteedt
aan de schoolroute en bespreek
hoe het oefenen zou kunnen
worden gestimuleerd.

6 SCHOOLROUTES IN BEELD BRENGEN

80%

80% van alle gemeenten is van plan om schoolroutes in beeld te brengen.

Breng samen met de middelbare school schoolroutes beter in beeld.

Vaak zijn er vaste routes vanaf een bepaald dorp of kern naar de middelbare school in de stad.

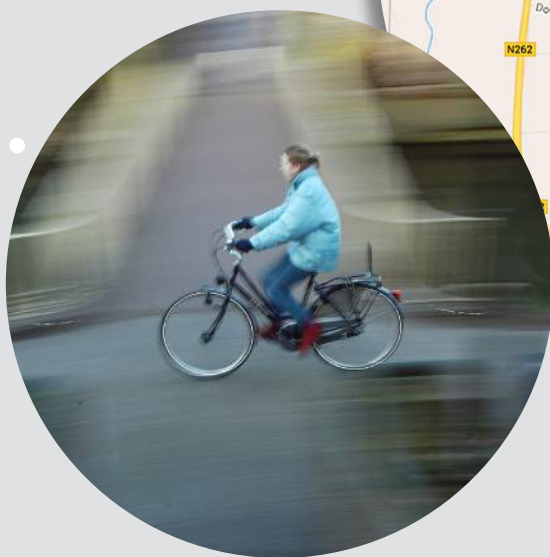
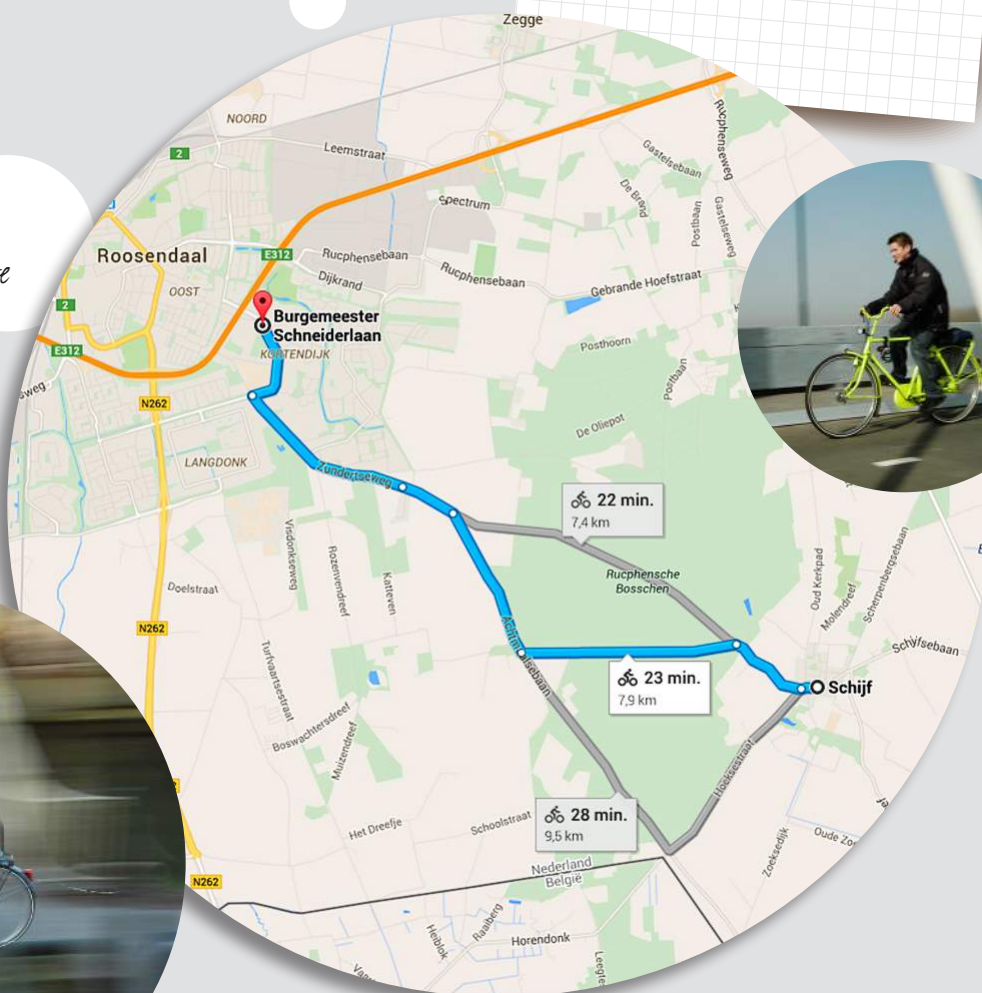
Toch zijn die routes lang niet altijd bekend. Niet bij de gemeente (zodat ze zouden kunnen kijken of er onveilige punten op liggen) en ook niet bij ouders van leerlingen die binnenkort naar de middelbare school gaan.

Het zou goed zijn om de informatie over schoolroutes niet alleen in beeld te brengen, maar deze ook uit te wisselen en te bewaren.

TIP!

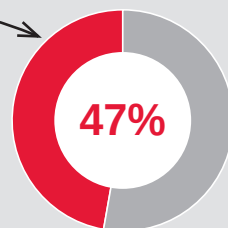
Het is steeds makkelijker om informatie op bijvoorbeeld google maps te delen. Daar kunnen scholieren ook hun route intekenen.

Er zijn vaak meerdere alternatieven voor de route naar school.

7 afleiding

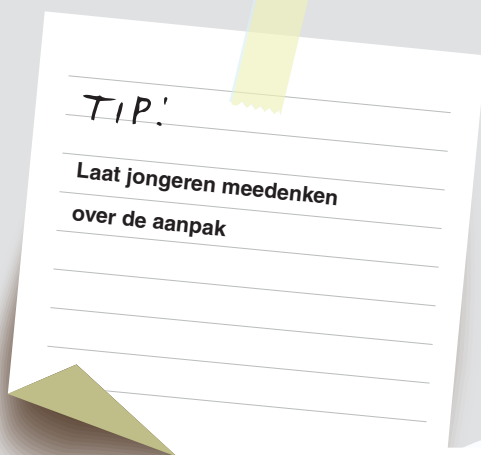
47% van alle gemeenten wil projecten uitvoeren die afleiding in het verkeer tegengaan.

te g e n g a a n

Organiseer een project om afleiding in het verkeer tegen te gaan.

Sommige fietsers lijken wel vergroeid met hun smartphone. Het is geen eenvoudige opgave om daar wat aan te veranderen. Er zijn wel projecten bekend waarbij het niet gebruiken van de smartphone op de fiets wordt beloond. Dat levert goede resultaten op, maar het is de vraag of het blijvend effect heeft. Het zou mooi zijn als een gemeente het voortouw neemt om een proefproject met dit onderwerp te starten.

Groepsdruk speelt een belangrijke rol in het gedrag van jongeren. Bij het project kun je daar gebruik van maken.

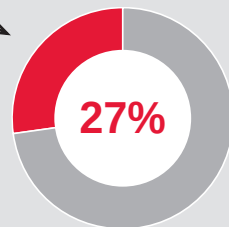
De fietsmodus-app belooft fietsers die tijdens het fietsen hun mobiel niet gebruiken.

8-0mgang

op het fietspad

27% van alle gemeenten is van plan in gesprek te gaan met de wielervereniging.

Ga in gesprek met de wielervereniging over de omgang op het fietspad.

Het wordt steeds drukker op het fietspad en ook nemen de snelheidsverschillen toe. Wielrenners, mensen met een elektrische fiets en gewone fiets moeten allemaal hun plek vinden. Soms levert dat conflicten op. West-Brabant is een echte wiel regio. Dat biedt mogelijkheden om met een plaatselijke wielervereniging in gesprek te gaan hoe zij tegen dit probleem aankijken.

TIP!

Denk niet gelijk in oplossingen, maar probeer de verschillende belangen in beeld te krijgen. Het vinden van een oplossing wordt dan eenvoudiger.

TIP!

Wielersportbond NTFU (Nederlandse Toer Fiets Unie) is een campagne gestart onder de titel 'De echte wielrenner laat van zich horen'. www.ntfu.nl

9

gemeenteraad

on TOUR

13% van alle gemeenten is van plan
een fietstocht te organiseren met de
gemeenteraad.

13%

Organiseer een fietstocht met de gemeenteraad/college.

Niet in elke gemeente staat de fiets hoog op de agenda, terwijl bijna iedere Nederlander wel een of meerdere fietsen heeft. De fiets is bij uitstek het vervoermiddel om de gemeente te leren kennen en in contact te komen met bewoners van een wijk.

Door raadsleden en collegeleden mee te nemen op de fiets door de gemeente ontstaat meer begrip voor het belang van goede fietsvoorzieningen.

TIP!

Een fietstocht is een manier om
raadsleden en wethouders kennis
te laten maken met de gemeente
na de verkiezingen.

TIP!

Aandacht voor de fietspaden
kan prima worden gecombineerd
met andere onderwerpen in de
gemeente of de wijk.

Rooseveltlaan

Waterviolier

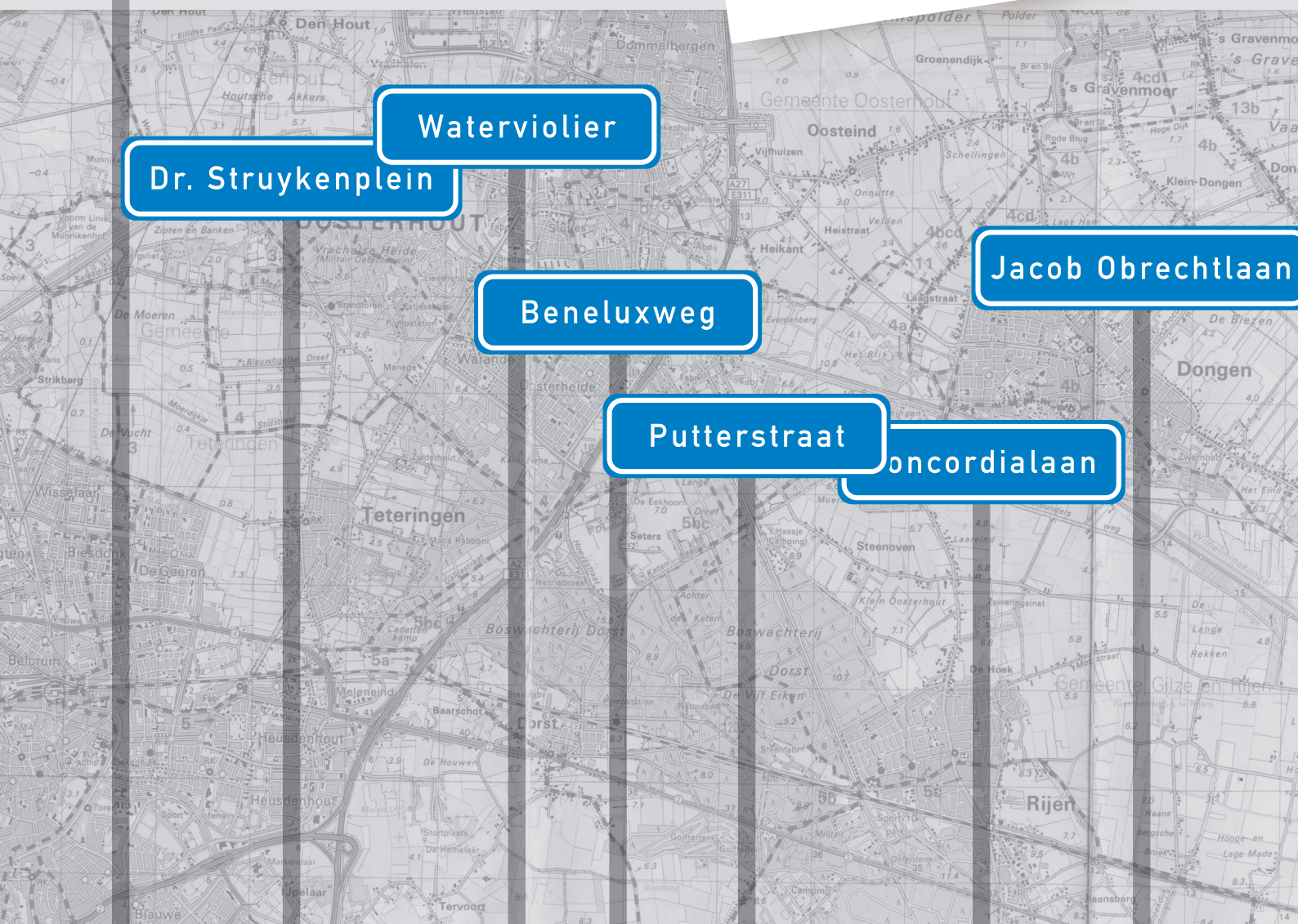
Dr. Struyckenplein

Beneluxweg

Putterstraat

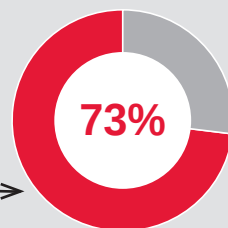
Concordialaan

Jacob Obrechtlaan

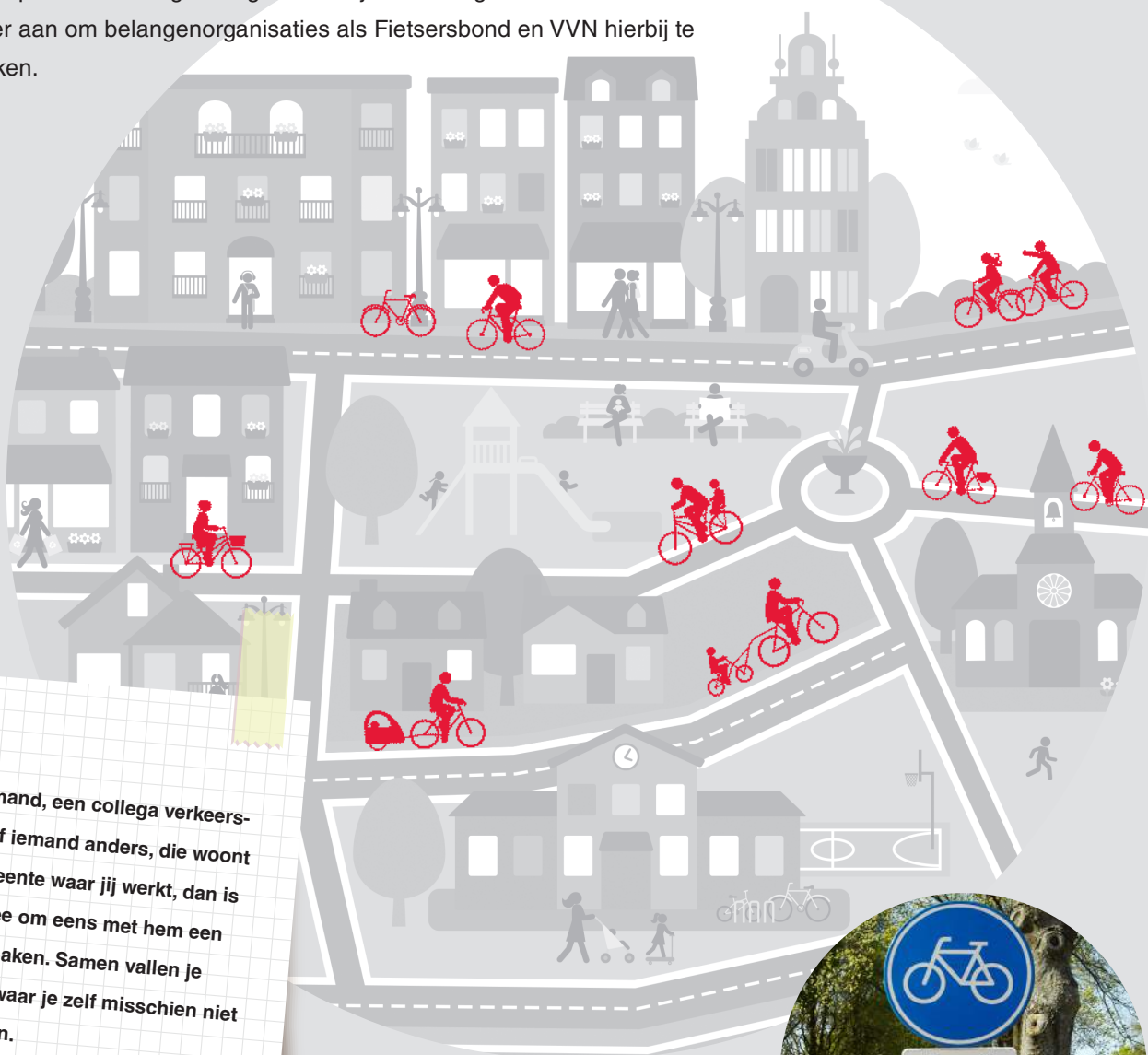
10 rondjes in de gemeente

Bij 73% van alle gemeenten fietst er iemand regelmatig door de gemeente.

Fiets regelmatig door de gemeente om de knelpunten te ervaren.

Het is niet altijd zo dat de beleidsmedewerker verkeer in dezelfde gemeente woont waar hij of zij werkt. Als het woon-werkverkeer dan ook nog met openbaar vervoer of auto plaatsvindt, dan worden knelpunten in het fietsnetwerk niet automatisch opgemerkt. Het is dan een idee om actief te plannen om regelmatig een rondje door de gemeente te fietsen. Denk er aan om belangenorganisaties als Fietzersbond en VVN hierbij te betrekken.

TIP!

Ken je iemand, een collega verkeerskundige of iemand anders, die woont in de gemeente waar jij werkt, dan is het een idee om eens met hem een rondje te maken. Samen vallen je dingen op waar je zelf misschien niet op zou letten.

Als je zelf door de gemeente fietst ervaar je welke knelpunten er zijn.

Colofon

Vastgesteld door het Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit d.d. 25 juni 2014.

Regio West-Brabant

Bezoekadres:

Trivium 76

4873 LP Etten-Leur

Postadres:

Postbus 503

4870 AM Etten-Leur

T: 076 -5027200

E: info@west-brabant.eu

W: www.west-brabant.eu

Voor meer informatie over de regionale modelaanpak, neem contact op met Arno Verduin,
programmamanager mobiliteit: arno.verduin@west-brabant.eu